

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Paștile.

Sărbători frumoase și mărețe pentru creștini, bine ați venit din nou la noi!

Tot românul credincios vau așteptat cu dor și drag, și au postit și s'a rugat și s'a pregătit curățindu-și sufletul de păcate prin mărturisire și cuminecare. Și cei necredincioși încă să bucură de voi, frumoase și mărețe sărbători de primăvară. Să bucură de voi, tot românul, pentru-că fiul lui Dumnezeu, Isus Christos, pentru toți »au înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindule«, și pentru că »este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa«.

Ne vom bucura și ne vom veseli la acestea sărbători mai ales, dacă vom avea în vedere, că noi oamenii nu suntem făcuți de Dumnezeu numai pentru aceasta viață scurtă și trecătoare, ci pentru cealaltă viață vecinică și fericită; și dacă ne vom sili a ne și întări în credința noastră, credința străbună făcând după puțință voia Domnului și păzind legea Lui; dacă vom cerceta cât mai regulat sfânta biserică, nu numai pentru a ne ruga împreună lui Dumnezeu, dar' și pentru

a ne lumina, a cunoaște și a păzi legea Lui; dacă nu vom lăcomi la bunul altuia; dacă nu vom gândi, nici vom face rău altuia, ci din contră vom ajuta și sprigini, după putință pe cei săraci și lipsiți; dacă vom sprigini școalele și bisericile noastre și peste toate acestea, dacă și pe fiii noștri, despre cari vom avea a da seamă înaintea lui Dumnezeu, îi vom crește, încă din casele părintești în legea și în frica Domnului, și dacă îi vom inzestra și cu învățăturile cele bune și mântuitoare, cerute de duhul timpului de astăzi.

Atunci putem nădăjdui că și preabunul Dumnezeu, ne va trimite Darul și ajutorul său, făcându-ne părtaș de o viață tot mai bună, în lumea aceasta, și de fericirea cea vecinică, în cealaltă lume.

Acestea învățături frumoase și părintești le-am scos din pastorală înalt preasfințitului arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, dată către toți credincioșii săi la sărbătorile învierii Domnului din 1906.

Sunt frumoase învățăturile acestea și pentru că ele privesc de o potrivă și pe cei bogați și învățați, ca și pe cei săraci și fără învățături mai.

Cei bogați și cu învățătură mai multă își vor da silința și să vor pre-

găti a înființa o societate mai mare pentru înaintarea poporului în cele economice, comerciale și industriale așa că poporul sărac să aibă unde munci pentru plată bună, aci acasă la el, ca să nu mai fie silit a merge la America sau în alte țări străine. Își vor da silința, a pune umăr la umăr și vor înființa o societate, care să adune dela popor produsele și agoniseala lui de prisos, plătindu-le mai cu preț, decât cum e silit el azi a-le vinde cum poate și unde poate, pe apucate și multe ori pe sub ascuns, cu pagubă, și cu prețul de jumătate, din cauză că în lipsa unei societăți de acest fel și în lipsa de negustori români cinstiți poporul cade jertfă speculanților de tot soiul.

Atunci și cei săraci, văzându-se încurajați să vor însuși și vor păstra cele agonisite fiind tot mai silitori, vor cumpăra la rândul lor cele trebuincioase tot dela membrii acelei societăți: și așa cu ajutorul lui Dumnezeu ne vom întări tot mai mult și mai bine și în cele economice și materiale.

Cu aceste nădejdi bune, dorim din inimă tuturor cetitorilor, abonenților și colaboratorilor noștri: Sărbători fericite!

Christos a înviat!

FOIȚĂ

LA PAȘTI.

Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare,
Și salciile 'n albă floare —
E pace în cer și pe pământ,
Răsuful cald al primăverii
Adus-a zele 'nvierii.

Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de să 'ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și ride-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

Și-un vânt de-abea clătănător
Șoptește prin văzduh cuvinte:
— E glasul celor din morminte,
E sgomotul sburării lor.
Și pomii frunțile-și scoboară
Că Duhul stânt prin aer sboară.

E liniște. Și din altar
Cântarea 'n stihuri repetate
Departă până 'n văi străbate —
Și clopotele cântă rar:
Ah, Doamnel! Să le-auzi din vale
Cum rid a drag și plâng a jale!

Biserica pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Căntreaga lume este plină
De-acelaș gând, din cer adus:
În fapta noastră ne e soartea
Și viața este tot, nu moartea.

Pe deal să suie încetșor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieți'n plete
Și încet în urma tuturor
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână...

Ah, iar în minte mi-ai venit
Tu, mama micilor copile!
Eu știu că și'n aceste zile
Tu plîngi pe-al tău copil dorit!
La zîmbet cerul azi ne chiamă
Sunt Paștele! nu plînge, mamă!

G. Coșbuc.

Din Viața unui Veteran.

Ce mai om era și nenea Nae! Soldat
nu glumă! În răsăritul tinereței la 1848, să
luptase cu turcii în Dealul Spirei, băgând

Economia Argentinei.

Intre statele din America de sud, Argentina este cel mai înaintat în privința economică. Pe când mai înainte de asta cu 30 de ani era un stat sărac, care-și cumpăra (importa) chiar și bucatele de lipsă pentru nutremânt, din Statele-Unite, Chili și Turcia, pe atunci în anul trecut a vândut (esportat) numai bucate în preț de peste o sută milioane dolari.

La aceasta vânzare însămnată de bucate, Argentina a putut ajunge numai în urma pozițiunii sale geografice favorabile. În adevăr țarmurii ei spală Oceanul, care apoi transportează cu ajutorul corăbiilor bucatele în toată lumea. Afară de Ocean mai ușorează transportul bucatelor încă și număratoase riuri navigabile.

Dar' Argentinienii încă nu sunt mai puțin practici, decât ceilalți Americani. Văzând ei adecă, că bucatele li-le cam concurează celelalte state, s'au apucat și au început a le prelucra în făină. Morăritul lor a luat în timpul din urmă un avânt atât de puternic, în cât a pus în uimire pe toți, câți au văzut producțiunea lor bună și ușoară a tot felul de făină.

Argentina are o suprafață de 101-25 milioane de hectare potrivită pentru cultura bucatelor. Dar până acum nu sunt lucrate din aceea suprafață decât 8—9%, adecă 8½ milioane de hectare. Din suprafața aceasta apoi 3 milioane hectare sunt cultivate numai cu grâu, iar restul cu alte sămănături sau plante de nutreț. Cultura bucatelor, adecă aratul, săpatul, sămănatul, sece-

groaza în păgâni, în toamna vieții la 1877 să războisă la Plevna arătând dușmanilor vitejia românească.

Parcă îl văd și acum cu părul alb ca zăpada și cu mustațile și barbisonul negru ca pana corbului.

Îi străluceau pe pept Virtutea militară, Crucea Sfântului George, Steaua României, Trecerea Dunărei, Apărătorii Independenței și comemorativa Rusească.

Era Locotenent. Mai avea un an până să împlinească 50 ca să treacă la penzie cu leafa întreagă și zdravăn ca tunul. — Nu-i vorba că-i rămăsese din război, un semn măricel de tăetură la sprânceana dreaptă, o împunsătură de baionetă în umărul stâng și vre-o două semne de gloanțe, care îi trecuse prin armurul piciorului. — Flori la ureche după cum ne spunea răsând, schimbând totdeauna vorba, când îl rugam să ne povestească din vitejiile lui.

Să mutase de curând în regimentul nostru fiind-că era din Gorj și vrea să fie mai aproape de casă, căci mai avea vre-o șeasă luni până să se retragă din armată și

ratul, îmblătutul ș. c. l. se face mai tot cu mașinile mânate de puterea aborului și a electricității.

E de însămnat, că deși Argentina produce atâta potop de bucate, totuși consumațiunea aceloră nu face mai mult ca 160 kilograme de locuitori pe an. Imprejurarea aceasta încă contribuie foarte mult, ca ea se poată vinde pe fie-care an o cantitate așa mare de bucate.

Causa, pentru ce nu mănăcă Argentinienii mai multă pâne, este a se căuta în economia lor înfloritoare de vite. În adevăr, că ei se nutresc mai cu samă cu produsele vitelor, precum e: laptele, untul, brânza, carnea și tot felul de conserve de carne, pe cari le transportează une-ori și peste Ocean în alte state, pe anumite corăbii, ai căror păreți sunt cupțușiți cu ghiată, sau cu anumite aparate, cari pot se producă înghețarea cărnurilor proaspete. În modul acesta apoi ei le pot transporta pe mare cu lunile fără ca se capete vr'un miros neplăcut, sau să se strice.

După o conscriere mai nouă a vitelor, se află astăzi în Argentina: 5 milioane de cai, 28 milioane de vite cornute, 110 milioane de oi și 1 milion de porci. Numai Rusia și Statele-Unite din America întrec Argentina în ceea-ce privește creșterea și ținerea cailor.

Cu economia oilor, Argentina stă în fruntea tuturor statelor de pe pământ. Numai cât aceea economie nu aduce atâta folos, ca în alte state. Astfel, pe când în Australia de pildă dela 80 milioane de oi se vinde lână și alte produse de ale aceloră în preț de 100 milioane dolari, pe atunci Argentinienii dela 110 milioane de oi, vând numai

vrea să și stârșească viața în satul în care să născuse după valea Jului.

Nu mai putea de dragul ofițerilor tineri, care esise atunci din școală deși îl năcăjeam toată ziua. — Dar vorba aceea pe cine iubști, îl și năcăjești. Câte odată însă întrecea cu gluma și supărat foc ne raporta Colonelului, care cunoscându-i firea să făcea ca ne pedepsește foarte aspru. — Să-l fi văzut rupându-și mâinile de ciudă că l'a împins năcazul să ne reclame, cum să ruga tot el să ne ierte și cu câtă bucurie, ne vestea ridicarea pedepsei, sărutându-ne și îmbrățășindu-ne pe toți. A trecut atâta vreme de atunci și mă gândesc și acum, câtă bunătate de suflet era grămădită în inima lui de viteaz.

Seara chef mare pentru împăcaciune, Nenea Nae era în capul mesei, mai vesel ca după o bătălie.

»Cele rele să se spele, cele bune să se adune» își începea dumnealui urarea și de aci încolo ținete până să nu te rupi.

— Dar' bine mânăzilor ați început să vă codiți! Să nu văd picătură în pahar! Militarul care nu știe să bea — nu știe nici să iubească, nici să se bată! Când eram tânăr ca

de 44 milioane de dolari. Scăderea aceasta provine parte dela soiul mai prost de oi al Argentinei, parte că nici lână nu se îngrijește cum se cade până la vânzare.

Pentru esportul de carne și conserve lucră anumite societăți. Intre acestea cea dintâiu e Sausinena și Comp., care lucră cu un capital de 3 milioane dolari și taie pe an câte 76 mii vite cornute și 1,289.000 oi, River Plato cu același capital, care taie pe an câte 75 mii vite cornute și 1,120.000 oi, Fresch Met și Comp. cu un capital de 2 milioane dolari, care taie pe an 56 mii vite cornute și 1,019.000 oi ș. a.

Societățile numite, cari sunt într'un număr de 11, taie pe fie-care an atât pentru consumul dinlăuntru al țării, cât și pentru esport 850 mii vite cornute și 12 milioane de oi. Care va se zică se taie pe fie-care an 3% din vitele cornute și 11% din oi. Acest consum uriaș, a ridicat apoi așa de mult economia vitelor în Argentina.

Dar nu numai consumul numit, a dat un avânt așa puternic economic de vite, ci și pășunatul, care este unul dintre cele mai bune și mai potrivite de pe fața pământului. Argentina are un pășunat, care se estinde pe un teritor mai mare ca de 100 milioane hectare.

În legătură cu acestea mai contribuie la ridicarea economiei vitelor și societățile numite, cari prin aparatele lor de a îngheța carnea și conservele și a le transporta în starea aceasta și peste Ocean, pot se lucre chiar și pe timpul acela, când vitele pătinesc de oare-cari boale lipicioase, pe când alte state, cari espoartă vitele vii, pe timpul

voi, goleam ocaua lui Cuza dint'o suflare, și voi vă bateți joc de mine cu năpârstoacele alea de pahară. — Și bând să înălza nenea Nae și începea să ne povestească dragostile lui din tinerețe și traiul din război cu turcii, spunând lucrurile așa cum le-a petrecut, nu ca alții care fac din țânțar, armasa. — Numai dragostea o înflorea, atâta cusur avea și dumnealui.

— Ți-a fost frică nene Nae, când ai intrat întâi în luptă, l'a întrebat un camarad ca s'o mai rărim cu paharul cu care ne încolțise de tot, ca să ne vadă puterea și să se răzbune pe noi de glumiile ce i-le făceam.

— Apoi de mâi băeți, judecați și voi din câte voi spune și trageți învățătura, că doar' sunteți cărturari nu frontavoi ca mine bătrân! Și a început nenea Nae să ne povestească:

— Era gata batalionul de luptă, Maiorul încălecase calul și ne trecuse în revistă. Așteptam ordinul de pornire. — În depărtare să auzia bubuitul tunurilor. Atunci a trecut pe dinaintea noastră o baterie de artilerie care gonea în galop, casă ocupe o înălțime ca de acolo prin focurile ei să susțină în-

de boale, trebuie se înceteze cu totul exportul acelor și se stea sub carantină.

În anul 1904 s'au apucat mai mulți capitaliști mari, și au înființat astfel de societăți pentru tăiatul vitelor, fabricarea de conserve și transportarea cărnii proaspete și în Brazilia, care se află tot în America de sud. De le va succede și acelor transportarea cărnurilor proaspete și a conzervelor de carne pe piețele din Anglia, Spania, Portugalia și Italia, unde până acum a transportat mai cu samă Argentina, atunci aceasta și-a căpătat un dușman de moarte în Brazilia.

Ce e drept, că până acum pe piețele noastre, nu s'au prea transportat astfel de carne și conserve. Dar, dacă până acum nu s'au transportat, se poate întâmpla ca în viitorul cel mai apropiat să se transporte, pentru-că Americanii în privința aceasta sunt cu mult mai practici ca ai noștri. De aceea am crezut, că nu va fi de prisos, ca se le cunoaștem mai de aproape și noi, nu numai economia lor, ci chiar și modul acela cum știu ei să-și vândă produsele lor de carne și conserve.

Ioan Georgescu.

Din Zarand.

Prelegerile populare economice din Zarand au decurs cu însufletire.

Duminica a 2-a în Paresimi a fost închinată Hălmașului, cândva locales al Zarandului. Inteligența și poporul din loc și jur au dovedit interes. Dela gară până la biserică pretutindeni dragoste frățască. La biserică gr.-or. erau

naintarea noastră.

Dușitul roatelor dela tunuri și chesoane mă cutremurau, parcă călcau pe mine, nu pe pământ, mi să împăienjenisă lumina ochilor și cai și oameni mi să părea din altă lume. — Când am pornit la atac mi s'a înclăștat dinții în gură și mâna pe sabie, părul mi să sburlise pe cap, căci am mai îndesat chipul să nu cadă și mi-am luat adio dela viață.

Asta s'a petrecut la început, pe urmă îmi trecea gloanțele pe la urechi, mă uitam cum cad flăcări, treceam peste trupurile lor, numai auziam nici vaitele răniților, nici pocnetul puștilor, mergeam cu toții înainte, ca oile în gura lupului, parcă ne împingea ceva din urmă spre vrăjmaș, căci cu cât ne apropiam mai mult de el, cu atât îmi veneam mai în fire și prindeam mai mult coraj. — După-ce am răzbit pe păgâni și am luat rețuta, când nu s'a mai auzit nici un foc și când am descleștat mâna după mânerul săbiei, îmi intrase unghiile în carne de tare ce o strânsesem în timpul luptei. Dacă v'o ajuta D-zeu o să gustați și voi din păpara războiului, că de... noi am trecut Dunărea, vouă

peste 1600 persoane în frunte cu ppresb. C. Lazar, preoți și învățători iubitori de cultură — singura armă a prezetului.

Biserica gr.-or. de-ar mai fi fost pe atât de spațioasă, încă s'ar fi dovedit mică. S'au adunat și ascultat cu plăcere cele povestite.

Chiar și capul administrației cercuale, — care cerea, că înștiințarea să i se facă în singura mântuitoare limbă a »țării«, ba că adunarea să nu să țină în biserică, căci se va face politică și apoi în biserică d-sa *trebuie* să tacă, ba că a denumit deja comisar și acela dispune și câte și mai câte verzi și uscate, — încă a participat și s'a putut convinge că *lumina vrem.* Și, dacă mai curge în vinele sale barem câte un strop de sânge dintr'al foștilor cu al căror sprijin a ajuns șef, desigur trebuie să se fi convins, că a trecut vremea de a ne lovi cu pumnul în piept și a ne mândri fie cu străbunul Traian, fie cu Arpád. Faptele proprii înși-le dovedesc, dacă suntem de viță mare ori nemernici.

Duminica a 3-a în Paresimi s'a preles în Vața de jos. Loc cu scalde de sulfur. Centru notarial. Comună bine înpoporată vara, dar iarna numai rare ori, când apare câte un »candidat« de »tată-l țării« ori »inpuțernicit« de al tău, se mai adună bieții doritori de »idei«. Nefiind preot în Vața, pregătirile de lipsă le-a făcut inv. N. Turuc.

Nu știu cum și pe ce cale, dar preoțimea din jur s'a distins prin ne-arătarea sa. Chipul, că nu preotul adm din altă comună, a fost invitat să facă pregătirile de lipsă, ci învățătorul comun din comuna centrală?

v'a rămas să treceți mai departe.

— Ura! Să trăiască nenea Nae strigam cu toții golind paharele în sănătatea lui.

Altădată ne istorisa de răbdarea, de bunătatea și de vitejia soldaților noștri pe timpul războiului și fiind-că povestea despre alții, vorbea cu foc și n'ar mai fi isprăvind laudându-i.

— Heil Heil Copiii! Au trăit săracii ca vitele în noroi și în zăpadă, dezbrăcați și desculți hrănindu-să cu boabe de porumb. — Să intrerupsă comunicația cu țara și câteva zile porția de hrană a fiecărui om era câte 6 drugi de porumb. — Ii ploua la avânt-posturi în șanțuri toată noaptea și toată ziua și unii din ei nu aveau nici cămașe, ce brumă avusese să făcuse ferfelită și purtau mantaua ruptă pe pielea goală, beșicată de mănăci-mea lighioanelor, care clocoteau sub zdrențe. — Doreau toți lupta să moară sau să învingă, ca să scape de viață ori de suferință, și cu toate acestea, știu să rabde și să asculte, erau buni de inimă ca copiii, devotați șefilor și credincioși ca câinii și să băteau în luptă ca leii.

E frumos, când preoții și învățătorii se întrec întru punere la cale de convenii folositoare. Dar a se retrage unii, fiind că fac alții, ce pot face, nu-i frumos. Fie siguri, că nu intenția de a lipsi pe preoți de rolul cuvenit, ci ținând, samă, că tocmai atunci preoții erau ocupați cu sinoadele electorale, apoi cu mărturisiri etc. și știind pe inv. Turuc tocmai așa de prevenitoriu în cauze publice, ne-a îndemnat a ne adresa către d-sa.

De-altcum poporul a ascultat și s'a prezentat în număr frumos. Sala dela scalde, pe care a pus-o direcția scaldelor la dispoziția prelegătorilor, a fost plină.

Poporul a dorit să i se vorbească »din drepturile noastre«. Multe sunt năcazurile lui, în cari așteaptă sfatul iuriștilor eșii din sinul său.

Duminica a 4-a în Paresimi s'a preles în Ciuciu, tot comună fruntașă, centru notarial, în comitatul Arad. Ciucenii s'au dovedit vrednici urmași ai hălmașenilor. Membrii comitetului central sporiți și cu ppresb. Hălmașului și diaconul său, au fost conduși în comună pe trăsuri românești. La biserică se afla poporul adunat în frunte cu preotul N. Baltu, G. Ionescu, preotul Sirea, Maghiar și alții, cari între sunete de treascuri au salutat pe cei ce vin la ei în numele culturii românești.

După prelegere, privind spre crășma prea mare și frumos întocmită, zise un țăran sub impresia combaterii beției: »O, d-le, de n'am mai bea, să uităm de năcazuri, ne-am prăpădi. (Se vede, că mulți bieți frați numai când sunt beți se simțesc fericiți! Dureros, dar adevărat.

Bietul Mihail Ordonanța mea! Ce mai inimă de om sărac! Adăugă nenea Nae, ștergânduși două lacrimi cari i să iviseră la coada ochilor, și după ce a mai golit un pahar cu vin și a urmat povestirea înainte:

Ploua cu găleta! În cortul meu să adunase mai mulți ofițeri, pusesem mâna pe o pâne pe care o plătisem cu o rublă, mai dedesem și un pol pe o sticlă de jamaică, că nu ne uitam la bani, ziceam bogdaproste când aveam pe ce să-l cheltuim, tutun aveam bișag, și un butoiș de vin pe care îl cumpărasem dela un bulgar, aștepta ca să-i dăm cep ca să ne mai uităm năcazurile.

Dar' nuștiu ce dracu mi-a abătut, să vede că îndeamnă păcatul pe om, că ne-a venit pofta de porumb copt.

— Mihail

— Ordonanți domnule Sub-Locotenent!

— Un porumb copt băete!

— Indată să trăiți, d-le Sub-Locotenent.

(Va urma.)

Ciucenii dau semne de viață. Primariul vrednic s'a apucat să întocmească un cor de plugari și să facă concert întru preamărirea lui Dumnezeu și împodobirea casii sale. (Va urma).

Grădinărit.

Lucrări pregătitoare în grădină.

După ce presupunem, că s'a pregătit terenul pentru cultivarea legumelor acum de timpuriu, trebuie să se urmeze rânduirea legumelor în cultura lor. Unele legume sărăcesc pământul mai mult decât altele; de aci urmează trebuința de ale rândui, adică de a face ca aceiași legumă să nu vie pe același loc, decât după 3 ani.

Pentru aceasta, să va împărți grădina în trei părți și în fiecare an să va gunoii o parte. Legumele, de asemenea le împărțim în trei, și anume:

În anul I, pe partea I. care să gunoiește, punem cartofi, castraveți, ridichi, pătlăgele, varză, praz, țelină, gulii, bame.

Pe Partea II de grădină, care să gunoiește numai cu puțin pământ de bălegar putred, punem morcovi, păstârnac, pătrunjel, ceapă, sfeclă, salată, ardei, spanac.

Pe Partea III care să lasă gunoioasă, punem: fasole, mazăre, linte, bob și usturoi.

Tabloul următor, lămurește mai bine rânduirea legumelor în cultură și gunoirea locului.

Anul	Partea I	Partea II	Partea III
I.	Cartofi, castraveți, ridichi, pătlăgele, varză, praz, țelină, gulii și bame.	Morcovi, păstârnac, pătrunjel, ceapă, sfeclă, salată și spanac.	Fasole, mazăre, linte, bob și usturoi.
II.	Morcovi, păstârnac, pătrunjel, ceapă, sfeclă, salată și spanac.	Cartofi, castraveți, ridichi, pătlăgele, varză, praz, țelină, gulii și bame.	Morcovi, păstârnac, pătrunjel, ceapă, sfeclă, salată și spanac.
III.	Fasole, mazăre, linte, bob și usturoi.	Cartofi, castraveți, ridichi, pătlăgele, varză, praz, țelină, gulii și bame.	Morcovi, păstârnac, pătrunjel, ceapă, sfeclă, salată și spanac.
IV.	Cartofi, castraveți, ridichi, pătlăgele, varză, praz, țelină, gulii și bame.	Morcovi, păstârnac, pătrunjel, ceapă, sfeclă, salată și spanac.	Fasole, mazăre, linte, bob și usturoi.

Rânduirea legumelor în cultură.

În acest tablou nu sunt cuprinse fragile macrișul și hreanul, cari stau mai mulți ani pe același loc, nici pepenii galbeni și verzi, cari cuprind mult loc, și nici cimbrul, mărarul, leușteanul și tarhonul, cari să cultivă mai tot de-auna în cantitate mică. Grădina fiind dela început împărțită în patru, cultura ace-

stora, rămânând cele-lalte trei părți pentru cultura legumelor mai însemnate, cari să vor rândui în felul cum s'a arătat mai sus.

Creșterea viermilor de mătăsă.

Clocirea seminței și ieșirea viermilor.

Cam cu cincisprezece zile înainte de a pune sămânța la clocire, trebuie s'o pregătim, luând-o din locul răcoros și uscat în care am păstrat-o peste iarnă și punând-o într'un loc mai cald. Trebuie să deprindem sămânța încetul cu încetul cu căldura, fiindcă dacă am trece-o de odată de la răcoare la căldura trebuincioasă pentru clocire, viermii nu ar eși bine.

Timpul, când trebuie să punem sămânța la clocire, nu să poate hotări mai dinainte. El să schimbă după țări și după felul anului: la noi de obicei să pune cam pela începutul lunii lui Maiu. În tot cazul este bine să avem în vedere timpul când mugurii dudului încep să se deschidă și să așteptăm până când dau frunze. De altă parte trebuie să nu întârziem prea mult, fiindcă de regulă viermii cari ies mai de timpuriu cresc mai bine, de oare-ce sunt mai puțin supuși boalelor ce vin deodată cu căldurile cele mari ale lunii Iunie.

Clocirea seminței să face în modul următor: sămânța să întinde într'un strat foarte subțire pe fundul unei cutii largi și să acopere pe urmă cu o foaie de hârtie, în care s'au făcut găurele ca la un ciur, destul de mari ca să poată trece viermii prin ele îndată după eșirea lor din sămânță. Alături cu această cutie să pune o farfurioară cu apă care dând puțin aburi moaie coaja semințelor și înleznește eșirea viermilor din ele. Căldura trebuincioasă pentru clocire să dă punând în apropiere de cutia cu sămânță o cărămidă sau o piatră încălzită care să înlocuiește cu alta din timp în timp, după ce a început a să răci. În loc de cărămidă s'ar putea pune un urciur plin cu apă caldă, care să primenește după ce s'a mai răcit. Încălzirea cu cărbuni sau cu lămpi de gaz ori de unt de lemn este vătămătoare tinerilor viermi, mai cu seamă prin mirosul ce dau.

Când cineva nu cunoaște modul de clocire al seminței, după cum s'a arătat mai sus, e mai bine ca să lase sămânța în cutie pe masă 3—4 zile și apoi să facă foc la sobă, dar' numai atât, ca întrând cineva de afară să simță puțină căldură în odaie. Incepându-să cu încălzitul odăii, trebuie avut grijă ca dimineața și seara, după cum e timpul, să se facă regulat foc, pentru a nu să răci de loc în lăuntru.

Pentru măsurarea căldurii să în- trebuințează un termometru. El trebuie să se așeze în cutie așa încât să arete căldura la care este supusă sămânța. În ziua întâi, după așezarea seminței în cutie pentru clocire, trebuie să dăm atâta căldură cu ajutorul cărămizilor încălzite sau cu urciurul cu apă caldă, încât termometrul să se urce cu un grad (centigrad), mai sus decât căldura odăii în care am pus sămânța la clocire și să urmează astfel, sporind căldura în fiecare zi cu un grad, până ce ajungem la cel mult 25 grade centigrade (sau 20 grade Réaumur). Când am ajuns la căldură de 25 grade trebuie s'o ținem fără schimbare până ce ies toți viermii. Clocirea ține 10—12 zile.

Când să apropie timpul ieșirii viermilor, sămânța își schimbă fața, să înalbește tot mai mult până ce ies viermii din sămânță, numărul lor este foarte mic. A doua și a treia zi, ies mai toți, cei cari ies în ziua a patra să lapadă pentru a nu avea prea multe feluri, de oare-ce trebuie să băgăm de seamă ca viermii ieșiți din sămânță în aceeași zi să-i punem toți la un loc și să nu-i amestecăm cu cei ieșiți în ajun sau mai înainte.

Cine crește puțini viermi, poate să grăbească creșterea viermilor ieșiți mai în urmă, și o să întârzieze puțin pe a celor ieșiți mai întâiu mici și mai puțină celor mari, așa ca la sfârșitul vârstei întâi să aibă toți aceeași mărime.

Dela ieșirea din sămânță și până ce ajung să dea mătăsă, viermii trec prin mai multe vârste.

Conferențele învățătoarești.

Conferența învățătoarească din cercul VII al Orăștiei să va ținea în școala noastră din Orăștie: *Joi și Vineri în 6 și 7 Aprilie v.* (19 și 20 Apr. n.) 1906.

Programa lucrărilor:

1. Participare la serviciul divin, dimineața la 9 ore (în 6 Aprilie v.)
2. După serviciul divin, la 10 ore, deschiderea conferenței.
3. Prezentarea cerculariului conzistorial pentru ținerea conferenței inv.
- 4 și 5. Apelul nominal.
6. Constituirea conferenței, alegerea comisiunilor.

Temele satorite de conferența precedentă pentru petractare sunt:

1. Împărțirea planului de învățământ după timp, încredințată spre lucrare membrilor: *Ioan Căliman* inv. în Sibiu și *Avram Budoiu*, inv. în Simeria.
2. Alcoolismul și efectele lui, încredințată spre lucrare membrilor: *Petru Onea*, inv. în Almaș și *Teofil Crișan*, inv. în Băcăinți.
3. Prelegere practică din limba maghiară cu desp. IV, alegere liberă, încredințată spre lucrare și predare membrilor: *Petru Doroga*,

inv. în Boiu și N. Botean, inv. în Groagiu de Jos.

4. Prel-gare practică din Istoria patriei sau constituție, alegere liberă, încredințată spre lucrare și predare membrilor: *Vasilie Basarab și Dionisiu Giurgiu*, inv. în Balșa.

5. Metodul de predare phonomimic, raport de *Ioachim Cerbicean*, inv. în Jbot.

6. Metodul lui Gabel, raport *Const. Baicu*, inv. în Orăștie.

7. Tema designată de Veneratul Conzistoriu: *Organizarea școlilor economice de repetiție cu indicarea mijloacelor pentru susținerea aceloră, va refera dl Constantin Baicu*, inv.-dirigent în Orăștie.

Dr. Vasilie Bologa
comisar conzistorial,

Serate de-ale meseriașilor români.

La ședința literară a 3-a, ținută în 29 Martie n. c., la »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, dat mi-a fost să aud din rostul prezidentului Victor Tordășianu, cuvinte de laudă la adresa meseriașilor noștri din Alba Iulia și la a conducătorilor lor.

Clasei meseriașilor din această localitate îi revine adevărat meritul de a fi putut alcătui primul așezământ, în jurul căruia să se grupeze inteligentul, meseriașul și economul (în Alba-Iulia, încât știu, afară de banca »Iulia«, n'a existat alt așezământ de al nostru.)

Clasa de mijloc din Alba Iulia astăzi numără 76 măestri, 140 calfe și 60 ucenici, sau în total 275 meseriași, aparținând la 20 diferite meserii și anume:

Măcelari sunt 16 măestri, 16 calfe și 8 ucenici, în total 40; pantofari 8 măestri, 9 calfe și 8 învățăcei, în total 25; cismari 14 măestri, 13 calfe, 11 ucenici, în total 38; arhitect 1; zidari 16 măestri întreprinzători, 51 calfe și 5 învățăcei, în total 72; pânzari 2 măestri și 2 calfe, în total 4; tâmplari (măsari) 2 măestri, 6 calfe, 3 ucenici, în total 11; lăcătuși 2 măestri, 7 calfe, 6 ucenici, în total 8; morari 2 măestri, 7 calfe, în total 9; pardositori 2 măestri, 2 calfe, și 1 ucenic, în total 5; orologeri 1 măestru, 1 calfă, în total 2; franzelari 4 calfe, 4 ucenici, în total 8; rotari 1 măestru, 2 calfe, 4 ucenici, în total 7; fauri (ferari) 2 măestri, și 5 calfe, și 7 ucenici, în total 14; zugravi de case 2 calfe; compactor 1 măestru; barbieri 2 calfe, 2 învățăcei, în total 4; comercianți cu prăvălie 2, calfe 6 și 1 ucenic, în total 9.

Cum acest mare număr de meseriași trăiau răsfeți, oameni cu durere pentru soartea lor, la 1901 temeiul au pus »Reuniunii de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din »Alba-Iulia«. Scopul Reuniunii este: înființarea unei casine și unei biblioteci corăspunzătoare cum și a unui cor vocal, servind ca mijloace taxele membrilor, do-

națiunile și venitele petrecerilor și producțiilor, ce le va da. Reuniunea dela înființare mereu-mereu a adăus la activul său.

Ca un ce nou Reun. numai greu îi succede să adune sub drapelul ei pe toți meseriași, dovadă împrejurarea că ea la 1905 abia a numărat 72 membri, dintre cari 2 protopopi, 5 avocați, 3 învăț, 1 cand. de adv., 1 compt., în total 12 și numai restul comersanți, măcelari, pantofari, ciobotari, zidari și economi. Dintre meseriași în Alba Iulia mai bine reprezentați sunt măcelarii, zidarii, pantofarii și ciobotarii. Slab reprezentați sunt funarii, rotarii, faurii, zugravii de case, cojocarii, franzelarii, tinichigii, brutarii, barbierii, strimparii, croitorii și tipografii.

Raportul comitetului Reuniunii din Alba-Iulia arată, că comerțul în acel oraș este exclusiv în mâna străinilor, deși $\frac{3}{4}$ parte a locuitorilor orașului e română, ear' împrejurimea e întreagă românească.

Dacă e de făcut ceva pentru al nostru progres, e neapărat să vedem de crearea clasei comersanților acolo. Meseriași din A.-Iulia sunt cu toții buni și râvnitori lucrători, dar' sunt cu totul descurajați, deoarece sunt desconziderați de conaționali lor. Pentru a să da mai mare avânt treburilor meserieșești, cărmacii Reuniunii și-au propus să alcătuiască »secția meseriașilor«. Actual prezident al Reuniunii e dl Ioan Teculescu, protoprezbiter, vice-prezident Dr. Camil Velican, adv. și secretar Ioan Pampu, învățător.

*

Din sumarele ședințelor administrative, cetite de notarul S. Duca, aflat-am, cum exemplul dat de măiestrul măsar E. Pătruț, imitator a aflat în persoana măiestrului lăcătuș Eremie Purece, care s'a înscris și el (al 2-lea întră meseriași) în șirul membrilor pe viață ai Reuniunii sibiene cu taxa de 50 cor. și cum dispoziții s'au luat, că chipul dlui Purece să se câștige pentru localul Reuniunii. Biblioteca Reuniunii s'a augmentat cu mai multe zăci cărți folositoare, între cari și unele cărți de specialitate deocamdată din sfera tipografică și în fine cum coriștii și diletanții pe lucru s'au pus în vederea marilor sărbări ale sfițirei catedralei, ce să va face în Dumineca Samarinenței (13 Maiu n.)

În șirul debutanților seratei, dl D. Popa, elev al școlii speciale de pantofărie, a predat bine poezia »Trei Doamne și toți trei«, de Coșbuc; sodalul lăcătuș G. V. Popilian a executat frumos »Cântecul meseriașilor«; d-șoara A. Sinu, a dovedit mult sentiment în »Balada« de Coșbuc; dl L. Boldor, tot harnic, a produs foarte mult haz cu mo-

nologul »Șoldan viteazul« de Alexandri. Veselie ne-a făcut și sod. măsar Mihail Turianu, producându-să pentru prima-ora cu »Țiganul la cununie« de Speranță. Superb și impunător a fost dl Balomiri, sod. pant. în »Sergentul« de Alexandri. D-șoara Constanța Buzdughină a dat cu destulă naivitate și cochetărie monologul »Prima rochie lungă« de Ios. Vulcan. Cu pricepere a recitat sodalul croitor Dem. Baci »Dorobanțul« de Coșbuc. Au urmat apoi o cântare a dlui Popilian, mai multe poezioare scurte și de veselie ale dlui Boldor și la fine dl T. Morariu, a secerat vii și nesfârșite aplauze predând cu multă artă și pătrundere poezia »Oltul« de Goga și »Cătră pace«.

Între participanți, cam 150 la număr, s'au sortat 10 cărțile folositoare și mai multe ilustrate.

Instructivă și această ședință, fie ca ea de exemplu să servească și pentru celelalte Reuniuni surori.

„Consolatu“

Știri de tot felul.

Corpul didactic din Brad invită la concertul cel va aranja cu conclucrarea corului elevilor cursului al III-lea din secțiunea pedagogică a seminarului »Andreian«, la 3/16 Aprilie, (a II-a zi de Paști) 1906, în hotelul »Central« din Brad. Programa: 1. Pe-al nostru steag, de T. Popovici. 2. Creangă ruptă, de I. Vidu. 3. Faurul, de Lachner. 4. Dorul instrăinatului, de T. Popovici. 5. a) Auzi valea, de I. Vidu. b) Pâc, de I. Vidu. 6. Baladă, pentru violină cu acompaniament de pian de C. Porumbescu, executată de R. Ardelean. 7. Din șazătoare, de I. Vidu. 8. Bucurii nevinovate, de Hebel. 9. Morarul, de Kiriac. 10. Marșul cântăreților, de C. Porumbescu.

*

Vânzare de altoi. La Școala de pomărit din Aiud să pun în vânzare mai multe sute altoi, meri pătuli de prima clasă, bucata cu 60 fileri Adresa: Gyümölcsészeti Egylet Nagyenyed. (Vincellériskola).

*

Chemarea sub drapel a rezerviștilor suplینitori honvezi. Maj. Sa a chemat prin un ordin lansat în 28 Martie pe rezerviștii suplینitori honvezi ai anului de asentare 1904 la serviciu activ pentru a umplea golul rămas prin lipsa de recruți.

*

Necrolog. Nicolae Terhetea, paroch gr.-or în Tămășasa după un morb greu a repausat Marți în 28 Martie v. a. c. la 3 ore p. m. în etate de 43 ani și al 15-lea an al preoției.

Osămintele decedatului preot sa așezat spre odihnă vecinică, Vineri în 31 Martie v. a. c. la 1 oră p. m. în cimiteriul gr.-or. din Tămășasa.

*

Idei bune, slab sprijinite. »Tovărășia« din Hunedoara scrie următoarele: »Deși tipărim și expedăm foaia număr de număr în 1200 exemplare, până acum după un sfert de an, abia avem peste 100 abonamente plătite. Și noi pentru fiecare număr am plătit câte 60 cor. și mai mult, numai pentru tipar hârtie și expediție... rămânând munca noastră redacțională absolut gratuit făcută. Și suntem săraci. Și ni-se rupe inima când vedem atâta nepăsare, atâta ignorare a unei munci cinstitute, pornită pentru un început atât de reclamat de trebuințele noastre vitale«.

Nepăsarea marelui public față de sprijinirea foilor noastre de tot felul era cunoscută mai înainte de ce apăruse »Tovărășia«, și nu mai era lipsă să mai apară atâtea foi economice, ci la drept vorbind era datorința a sprijini pe cele vechi existente, cari a lucrat și pregătit terenul în decurs de mai mulți ani; căci în fine, nici poporul cărturar și inteligența noastră, încă nu poate abona pe toate foile și sprijini pe toți, câți au poftă de a fi redactori și editori și atunci, când nu-i lipsă. Regretăm deci plângerea »Tovărășiei« și-i recomandăm puțină răbdare.

*

13 inși îngropați de vii în mormânt de foc. În Franca niște mine de cărbuni (bâi ocne) din Courrieres s'au aprins și parte au ars, parte au înecat gazurile ca la 1200 de lucrători acum o lună. Inginerii ca să stingă focul, au zidit minele aprinse, neținând samă că în lăuntru pot fi încă lucrători vii, în vr'un loc mai ascuns și neajuns de foc și de gaze. La 20 de zile pe de alte laturi, au dat căutătorii, peste 13 inși, ce în întunec beznă, în umezeală și în frig, flămânzi nutrindu-se cu carne de cal imputit, așteptau cu nerăbdare iritătoare momentul de scăpare și numai la aceia nu s'au gândit, că pe ei i-au îngropat cu voia. Când i-au scos, erau niște morți vii. Nici lumina n'au putut-o suferi și în spital primesc îngrijire până își vin în fire. Torturile iadului nu sunt mai groaznice decât suferințele pățite de ei și când te gândești că liești abea câștigă cât să-și ducă zilele, trebuie să te revoltezi contra acționarilor prea lacomi după dividende grase, ca și acolo unde și peste 1000 de procente au câștigat o acție. Cărbunele e un motor al civilizației. Fără de el comunicația cu vapoarele ce spintecă valurile mărilor și cu trenurile ce șerpuesc pe plaiuri ca bălauri mănători de foc, n'ar fi cu puțință, ca să aduni depărtările și să topești îndelun-

gatul timp spre repede înaintare a omeniei, dar totuș e prea groaznic să te ridici ca războinicii la azalturi de cetăți, pe cadavrele jerfelor lacomiei nănfriate. Jertfe vor fi ele totdeauna căci așa e natura lucrului; însă ar trebui să ia statele protecțiunea cel puțin asupra băieșilor de cărbuni, ca unii cari sunt în mai mari primejdii totdeauna. Acum au mai scăpat pe unul, care de 25 de zile zăcea în fundul pământului, trăind cu merinde din străițele celor morți. Interesant, că acesta fără cias și fără lumină, a crezut că abea de vr'o 8 zile e îngropat. (Mes.)

Țiganul și Spăia.

Un Țigan trecu odată pe lângă grădina unui Spăie ungur, în care erau prunele coapte. Fiind flămând, nu stătu mult pe gânduri, ci sări gardul și să apucă de cules.

Cum însă era firicos; rupse prunele cu frunză cu tot, și le viri în traistă, până o umplu ca de curechi, apoi să pregăti să sară înapoi. Dar păzitorul îl văzu, și cât ai bate în palme și fu lângă el.

»Teremtete!« Și mai știu eu ce, destul că-l luă pe bietul cioroi și-l duse la stăpânul grădinei. Acesta nici una nici două, ci haid cu el la împăratul, care ședea aci în sat, și era prietin bun cu dânsul.

Pe bietul cioroi îl închiseră într'o temniță de hăle mai întunecoase, iar Spăia intră să-l pîrască.

Fu primit numai decât, căci era »Spăie«! Și așezându-se pe un scaun, să luă la vorbă cu împăratul.

Eu, deși ascultai la ușă, puindu-mi nasul la gaura broascei ca să aud mai bine, totuși nu putui înțelege altă, decât că Țiganul are să fie spânzurat mâne zi, fără a mai fi judecat. »De ce să mai facem atâta sfârân țară pentru un pui de cioară, zise împăratul, îl spînzurăm și pace, și te vezi scăpat de el.«

Spăia, mulțămît de vorbele împăratului, își luă rămas bun, și plecă către casă, iar împăratul eși la preumblare, prin grădina sa cea frumoasă, și mare, cât un fund de căldare!

Dar' am uitat să vă spun, dragii mei ș'ai lui D-zeu, că când eu ascultam la ușa cea de către curte, Împărăteasa asculta la cea de către cuină, auzind astfel și ea convorbirea soțului său cu Spăia. Și fiind din fire miloasă, să duse după ce înseră la fereastra temniței, și i spu-se Țiganului, cum să se poarte mâne zi când îl vor duce la perzare, apoi să duse de să culcă în odăile ei.

Dimineața când să sculă Țiganul, nu mai fu trist cum era de cu seară, ci era vesel, cânta și juca, zbera și își

da de-a roata, de li-se îngrozise și păzitorilor de atâta nebunie ce făcea el.

La 8 oare îl aduseră la spânzurătoare care era pusă în mijlocul târgului și era ocolina de lume

Împăratul și Spăia încă erau de față când sosi cioroiul, și mare le fu mirarea când văzură, că dânsul în loc să fie trist și să se bociască, pentru că merge la moarte, el tot cânta și sărea într'un picior, aruncând privirea în toate părțile.

Împăratul ca de obicei, îi oferi să ceară ori ce îi pofteste inima, și i-se va da. Țiganul învățat de cu sară de împărăteasa, ceru să-l lase să fie el împărat numai atâta, până să ducă mărul în sus și pică iarăși jos. Împăratul, Spăia și toți cei de față începură a ride de pofta Țiganului, și ținură sfat ca implini-vor pofta sau nu?

Spăia și ceilalți Domni ce erau aci de față, fiind curioși să vadă ce va face Țiganul ca împărat, tură de părere ca să i-o împlinească.

Atunci împăratul păși spre Țigan, și zise în auzul tuturor aceste cuvinte: »Pofta ți-e împlinită, astfel, că cât să ducă mărul sus și până cade jos, tu ești împărat în locul meu«.

Să trăiți, înălțate împărate, zise cioroiul, și scoțind un măr din sin, să opinti din toate puterile, și zvor cu el în sus, de credeam că ajunge în nori, iar din gură strigă cât putu de tare aceste cuvinte: *De pedeapsă sunt mântuit! Pământul Sfăiei să fie tot al meu! Vorbele împăratului să fie »lege«!* Mărul, trosc, căzu pe exafod, și să sparse în toate părțile.

Spăia rămase înlemnit la auzul acestor cuvinte.

Cum drac, atîta pământ ce are el să fie tot al Țiganului?! Asta e totuși prea mult!

Hei! dar țiganul când a zis aceste vorbe, a fost împărat, și:

Porunca împărătească

Trebuie să se împlinească!

Împăratul să apropie de Țigan, și îl întrebă, că cine la învățat să facă așa?

»D-zeu m'a învățat,« răspunse Țiganul, dându-să de-a roata, și sculându-să chiar în fața Spăiei, care de rușine, și pleasă către casă.

Țiganul fu eliberat, făcându-să stăpân peste pământul spăiei, dar tot în cort Țigănesc a locuit măcar că acum era bogat putrăd, și de n'o fi murit, și astăzi trăește.

Cine-o știe altfel, spună-o, că eu așa am auzit'o și așa vo spun și D-voastă, iar de să va afla cineva să-mi zică că am mințit, îl voi blăstăma să rabde foame când n'are ce mânca!

T. Stătescu.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 15 până la 21 Aprilie st. n. 1906.

15 Aprilie. Acsa, Balatonfüred, Bégaszentgyörgy, Dévaványa, Hódság, Kis-Zombor, Szőreg. — **16.** Czegléd, Heves, Kistelek, Mártonhegy, Nagymajtény, Ráczeke, Szabéd, Topolya, Törökszentmiklós, Zsabya. — **17.** Barátfelva, Csurgó, Debreczen, Hédervár, Hétés, Holits, Köveskálá, Lelle, Lovászpata, Magyar-Nagy-Zombor, Mohács, Mozsgó, Nagybeiki, Nagydobra, Rittberg, Szepesbela, Szepesolaszi, Szepesremete, Sztropkó, Tiszadob, Zagyvaróna. — **18** Bajmócz, Berethalom, Berettyóujfalu, Konosó, Kolozs, Kőboldogfalva, Ráczkánizsa, Siótok, Somogyvár, Tata, Ubrezs, Zsomba. — **19** Csokonya, Egerhát, Galgó, Girált, Győr-Szent-Márton, Keszthely, Magyardószög, Nagyczenk, Németlövő, Rákos (Sopron m.), Tótvár. — **20.** Buza, Derecske (Biharm.), Drassó, Gattaja, Gyalu, Jolsva, Mercyfalva, Nagysármás, Németi, Szentsebestyén, Terego, Tiszafüred, Zurány. — **21.** Komádi, Nagyszalonta, Ómoldova.

Dumineca Paștilor, Ev. dela Ioan, c. 1.

Dum	2 † Sfin. Paști	15 † S. Paști
Luni	3 † C. P. Nichita	16 † A 2 zi
Marti	4 † C. P. I. imngr.	17 Rudolf
Merc.	5 S. M. T. Ag.	18 Apolonius
Joi	6 Par. Eutichie	19 Crescentia
Vineri	7 Par. George	20 Agneta
Samb.	8 S. Ap. Irod. R.	21 Sulp tius

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

40 hecto vin ales, natural din viile proprii, nou și vechiu (și în mic) să află de **D. Munthiu,** notar în Récese vînzare la: p. u. Szászorbó (comit. Szeben).

ALTOI

de viață de vie ireproșabili

precum și capeți (surcei) și rădăcini de viață de vie europeană și americană.

să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viață de vie din Mediaș (Medgyes)

a lui

Mihail Ambrosi, proprietar de vii și preșidiul comisiei de vierit al societății agricole săsești din Transilvania.

Am de vînzare:

- 1. O mașină de îmblătit cu abur** de 4 HP. putere; fabricat »Erste ung. Maschinenfabrik«, completă, cu aparat de îmblătit trifoiu, cu prețul de 4200 cor.
- 2. O mașină de îmblătit cu abur** de 8 HP. putere; fabricație Cleyton u. Schutlerort completă cu o îmblătitoare de trifoiu fabricație »Hoffherr und Schrantz«, cu prețul de 6400 cor.

Aurel Oprean, H-Dobra.

O TIPOGRAFIE

foarte bogat asortată cu tot felul de mașini necesare, 11 regale mari și lit re de toate caracterele, în stare bună de lucru, ornamente, mobilier, în care e investit un capital de peste 30 mii cor, să vinde cu preț foarte redus din mână liberă. Informațiuni amănunțite să dau la administrația acestei foi.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește contra sănătății proprii!

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“, sunt încercate și recomandate de toate autoritățile medicale ca mijloc contra tusei, răgușelei, catarrhului, flegmei și a catarrhului cronic de grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc ceea ce promit.

Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

Cărbuni de fag

în ori-ce cantitate
să caută spre
cumpărare.

Oferte sunt a să
înainta la domnul

CAROL GROSS, Orăștie (Szászváros).

O grădină în mărime de 700□

stângini în nemijlocită apropiere de băile din Geoagiu-Feredeu (Feredőgyógy) să vinde din mână liberă. — Loc potrivit de casă sau vilă pentru oaspeții cari cercetează aceste băi. — Eventual, să caută un întreprinzător, care ar fi aplicat să zidească pe acel loc o vilă cu 6 odăi după un plan și preliminar satorit deja cu 4400 cor. Termi-nul de edificare până la 15 Iunie n. a. c. Informațiuni la administrația acestei foi.

„THE MUTUAL“

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual« sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de rășbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunt în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și rășbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi.

Crucea sau stea dublă electro-magnetică.

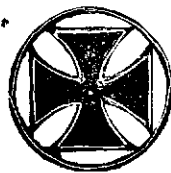
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(1901) de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-vindecă boale vechi

de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, nevralgie, împiedicarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, iuțit tri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, acul gren, sgârșiri de stomac, lipsa pofter de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, ulul în pat, influența pinsomnie, epilezia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate în-vurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu multă mire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacienț, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimité banii. Unde ori-ce încercare s'a constatată zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost obiectul oprii fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprășiat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi;

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vînzare pentru țeară și streinătate e: **MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Fodász 42G. colțul strada Kálmán.**

74
distingeri
6
medalii de stat (2-10)

10.000
motoare livrate
spre indestulirea
tuturora.

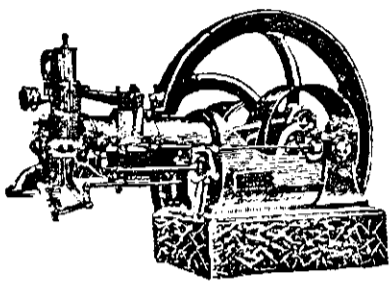
Filiala

Fabricei de motoare din Drezda

Ignatiu Gellert & Cie.

Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Telefon 12-91.

Motoare cu benzin, cu ulei, cu spirit, cu acetylen. — Motoare cu benzin pentru imblătit.

Cele mai moderne, cele mai perfecte și cele mai rentabile motoare generatoare.

Motorul de Drezda e recunoscut de cel mai excelent fabricat în toată Europa. Construcție durabilă. Pregătit din material ales și bun.

Trainic! Nici după ani de lucru nu are lipsă de repara-tura. — Rentabil la siguranță. — Man-pularea e foarte simplă. — Spe-sele de lucru sunt mici.

Motoarele de Drezda să pot servi în lucru la diferite întreprinderi industriale și economice: la mori, la fabrici de cărămizi, fabrici de scânduri și de lemne, la scos de apă, la neguțul cu lapte, la imblătit etc.

Instalările nouă să fac prin oamenii noștri experți.

Deslusiri și preliminară să dau la cerere.

Garanță bună!

Condițiuni de solvire avantajoase.

Atențiune!

Veritabila marfă de Sepeș, calitatea cea mai încrezută de bună și vestită.

Pânză de in

și

articole de damast

să pot afla:

în fiecare prăvălie mai mare.

Marca de sentire a fabricii înregistr. din Késmark.

!! FABRICAT DIN PATRIE !!

Proprietar-editor: VASILE DOMȘA.

Török e făuritorul norocului!

De neîntrecut este norocul, care favorizează colecturile noastre principale. Mai mult de **25 milioane coroane** am plătit noi în scurt timp mușterilor noștri, și dintre acestea **cele mai mari câștiguri** și anume:

de 2-ori premiul cel mare de 600.000 coroane, câștigul cel mare de 400.000 coroane, 5 de câte 100.000, 3 de 90.000, 2 de 80.000, 3 de 70.000, 3 de 60.000, mai multe de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și încă alte multe câștiguri de 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 ș. a. m. d.

Având deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fiecare ca dela noi să-și procure losurile. — În a 18-a loterie de clasă reg. ung. să vor trage din nou din

125.000 losuri 62.500

câștiguri în bani. În total să va sorti enorma sumă de **14 milioane 457.000 coroane.**

Bestellen Sie die bei Ihrem Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein, mit der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	4040	Dexsó, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Oló, Melánia	29441
Adolár, Agnes	6314	Ede, Eszter	9868	Jakab, Józsa	20284	Ódón, Narcisiz	20989
Adolf, Agota	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20983	Pál, Neszti	24236
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24203	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagie	32715
Altréd, Apollónia	24215	Ernő, Genováva	24363	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petronia	35640
Akos, Aranka	24285	Perenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28881	Prigyes, Gabriella	84933	Kristóf, Klótild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Flóop, Gizella	36779	Lajos, Kornélia	38138	Samu, Rózsika	38238
Antal, Borbála	86451	Gábor, Hedvig	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozália	41921
Arnold, Boriska	37424	Gáspár, Heléna	38173	Leó, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83891
Arpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Artúr, Bella	41794	Géza, Hermína	51398	Lorinc, Lenke	84738	Tibor, Szerena	86049
Aurél, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leónia	86014	Tihámér, Theodora	92773
Attila, Cecília	84899	György, Ibolyka	84780	Márkus, Lídia	90870	Tivadar, Teréz	123503
Balázs, Cornelia	84773	Gyula, Iduska	89219	Márton, Lina	101939	Tóbiás, Terus	123504
Balint, Dóra	86065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Dorottya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ika	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Melvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Ilés, Irma,	123510	Mór, Margit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123513	Imre, Isabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Zuzsanna	123522
Dávid, Éva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Dónos, Evelln	5637	Izidor, Johanna	8602	Osskár, Matild	12314		

Cel mai mare câștig evaluează 1.000.000 coroane.

Special 1 premiu cu 600.000, 1 câștig à 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000, și multe altele.

Costul losurilor originale de clasa I. este:

pentru o optime (1/8) fl. - 75 sau cor. 150 pentru un pătr. (1/4) fl. 150 sau cor. 3 —
" o jumét. (1/2) " 3 — " " 6 — " întreg (1) " 6 — " " 12 —
și se trimit cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor.

== Planurile oficiale se trimit gratis ==

Cererele pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

22 Aprilie a. a. e. la

A. Török & Co.

Casa cea mai mare de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecturei noastre principale sunt:

- Centrala: Theresienring 46/a.
- 1. filială: Waitznerring 4/a
- 2. filială: Museumring 11/a
- 3. filială: Elisabethring 34/a

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie